Ч. 103 (11.356). Львів, пятниця 11. травня 1928. Pocztowa opłata uiszczona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. » Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Похід на Букарешт?

Львів, 11. травня 1928.

З Румунії через Білгород, Будапешт, Відень і Берлін надходять вельми сензаційні і суперечні відомости — як про загальний хід подій у звязку зі селянським конгресом в Альба Юлія, так і про похід на Букарешт.

Вже від довшого часу Румунія находиться в огні внутрішньої боротьби. Особливо закипіло в Ромунії від смерти короля Фердинанда, а опісля ще більше від смерти „лібералього диктатора" Йонеля Братіяну. Є це боротьба за владу династичну і фактичну. Вожд лібералів Йонель Братіяну вимусив від недужого короля Фердинанда згоду на прогнання кн. Кароля, який міг стати на перепоні його самодержавним плянам. Репрезентація королівської власти перейшла на пятичленну реґенційну раду, яка заступає „маєстат" короля-дитини Михайла. Час реґенції і малолітности короля постановив використати всевладний Братіяну для закріплення своєї диктаторської влади. Невдоволення двірських кол зламлював він погрозою усунення династії і проголошення республики яка маскувалаб його тиранію.

Смерть Йонеля Братіяну ослабила ліберальну партію. Його брат Вентіля Братіяну, що обняв керму влади, не почувався вже так певно на диктаторському стільці. Проти ліберального уряду виступили інші партії, а особливо селянська партія під проводом Маню. Одночасно прогнаний князь Кароль почав продумувати про свій поворот до краю і охоту як не засісти на королівському престолі, то на всякий випадок захопити фактичну владу, обнявши реґенцію в імени свого малолітного сина. Цей подвійний напір на теперішній уряд вилився дня 6. ц. м. у величавому селянському конґресі в Альба Юлія. Уряд довго вагався, чи допустити до конґресу, чи протиставитися йому з усею енергією — тимбільше, що не могло бути ніяких сумнівів щодо цілей цього конґресу. Ще передтим Маню явився був у реґенційній раді, домагаючись димісії кабінету Вентілі Братіяну і віддачі йому влади. Відмова реґенційної ради причинилася до скликання конґресу, якого завданням вимусити перехід влади в руки селянської партії. Уряд уступив, згоджуючись на відбуття конґресу, що виявило його хиткість і слабкість.

В Альба Юлія явилося понад 100 тисяч селян з усіх усюдів сучасної Румунії. Конґрес, як подає спеціяльний кореспондент „Фосс. Цайтунґ" пройшов серед піднятого опозиційного настрою. Він виявив, що в селянських масах панує солідарний революційний настрій, зате провідники селянської партії є нерішучі і незгідні між собою. На мітінґу, що відбувся після конґресу, бесідникам переривано окликами: „На Букарешт!" Конґрес проголосив себе єдиним повноправним представництвом румунського народу. Зібрані зложили присягу, що не припинять боротьби, поки не уступить теперішній уряд, що перевів вимушення на вмираючому королеві Фердинандові, а тепер є толерований реґенцією. Одночасно радила управа селянської партії. Там керманичі провінціяльних організацій виступили з домаганням до посла Маню, щоби він повів селянські маси на Букарешт. Маню відмовив, заявляючи, що це був би революційний крок, а він з революцією не хоче мати нічого спільного. Та під натиском мас ролю провідників походу на Букарешт обняли Поповічі, Дробеку і Боку. На зареквірованих самоходах й автобусах виїхала до Букарешту перша партія селянських делеґатів. За нею посувається головна маса.

Пос. Маню виїхав до Букарешту, щоби предложити реґенційній раді домагання конґресу. Представникам преси заявив він, що уряд Вентілі Братіяну мусітиме уступити. Одночасно мав він зазначити, що селянська партія не підтримує звязків з кн. Каролем і не думає впливати його до повороту до краю.

Дальші відомости з Румунії є дуфонічні получення Румунії зі зафонічні получення Ромунії зі загряницею не функціонують. До Букарешту не прийшли в дні 8. ц. м. ніякі поїзди. Всі відомости в букарештенській пресі з Альба Юлія є цензуровані. Заграничні кореспонденти находяться під сильною контролею. Кореспондент „Фосс. Цайтунґ", що подавав обєктивні відомости, й інші кореспонденти арештовані. По одним відомостям урядові вдалося спинити похід селян на столицю, по другим у Букарешті мало прийти до кривавих сутичок між надтягаючими відділами селян і військом, при чому частина війська перейшла на сторону зреволютованих селян. З другого боку уряд запевнює що селяни мирно поправцювали до дому, що життя пливе нормальним руслом, що всюди панує повний спокій та що нігде не перервано телеграфічної комунікації.

Одночасно цікава історія скоїлася з кн. Каролем, що від кількох днів перебував в Анґлії. Дня 5. ц. м. явився він в Т-ві повітряної фльоти, домагаючись двох літаків, на яких він міг би податися до Румунії. Уряд не сповнив домагання кн. Кароля, заявляючи, що сумнівним є, чи він має відповідні документи для вїзду до Румунії. На те зазначив кн. Кароль, що він зовсім не думає висідати на румунській території, тільки хотів би розкинути відповідні проклямації. По останнім відомостям кн. Кароля видалено з Анґлії, бо Анґлія не може бути тереном для інтервенції у внутрішніх справах Румунії.

Ось горстка сензаційних і суперечних відомостей про події в Румунії. З одного боку селянські маси, а з другого претендент до престолу наступають на уряд В. Братіяну, бажаючи його повалити та усунути дотеперішній режім у Румунії. Чи між намаганнями селянських мас і кн. Кароля істнує який звязок, важко сказати. Можливо, що — безогляду на заперечення пос. Маню з тактичних оглядів — він всетаки істнує, а можливо також, що кн. Кароль бажав би приєднатися до селянського руху, щоби використати його для себе.

Істнуючий режім у Румунії опирається на фактичній диктатурі ліберальної партії, себто кліки дороб кевичів, підтримуваних закордонною експльоатуючою фінансієрою. „Ліберальна" диктатура в широкому обємі користується терором, як єдиним засобом влади. Парлямент утратив всяке значіння в державному житті, бо вибори переведено під натиском всебічно приноровленого терору і при допомозі нечуваних шахрайств. В краю панує самоволя скорумпованої адміністрації, якої відзеркалом є й судівництво. Національний гніт, румунізаторська політика в парі з провокаційними методами сіґуранци, культурна відсталість й експльоатація краю і громадянства капіталістичною клікою, — ось що характеризує Румунію.

Селянська партія змагає до правовости до уґрунтування громадських свобід, до замирення з нерумунськими народами, до культурного й економічного розвитку. Під тими кличами відбувся селянський конґрес в Альба Юлія, під тими кличами селянська маса пішла походом на Букарешт, гніздо інтриґ, безправства, насилля і визиску.

Чи селянський похід на Букарешт осягне свою мету вже тепер, чи може ще раз затріюмфує Братіяну, важко сказати. Та навіть хвилева перевага Братіяну не спинить розбудженої селянської маси від здобуття влади в селянській країні. Конґрес в Альба Юлія доказує, що боярсько-фінансієрський період у Румунії — навіть на випадок хвилевої переваги уряду — вже кінчається. Багатоміліонова селянська маса виходить на широку арену боротьби за свої права і нема сили, яка моглаб їй опертися на довшу мету.

Лист з Канади.

Українська преса в Канаді. — Промова українця в канадійському парляменті. — Недостача лікарів-українців. — Весняні роботи.

Вінніпеґ, 15. квітня 1928.

Українська преса в Канаді доволі чисельна, але рівень її дуже низький. До того вона живе здебільша передруками зі старокраєвих газет, в чому зрештою не богато ріжниться від українських пресових органів у Злучених Державах. Найліпше поставили свою пресу тутешні наші більшовики, які видають великий орґан „Українські Робітничі Вісти", а крім того „Фармерське Життя" і „Робітницю". Вони й розвели тут дуже широку акцію, головно між робітництвом, при помочі Українських Робітничих Домів, у яких гуртуються всі їх прихильники. З інших українських органів більше значіння мають тижневики: „Канадійський Фармер" (найстарший орган в Канаді), „Український Голос" (орган тутешніх автокефалістів) і „Канадійський Українець" (орган греко-католиків). „Канадійський Ранок", орган горстки тутешніх протестантів, держиться виключно субвенціями з чужих джерел. Поза тими органами відмітимо ще „Вісти зі Сходу", що виходять у Торонто, а також „Світ Молоді", „Православний Вістник" (орган української автокефальної церкви), „Братський Вістник" і кілька поменших. Цими днями появився тут ще один український орган, двотижневик „Канадійська Січ". Орган стоїть на гетьманській плятформі і вже в першому числі виступив з різкими нападами проти ріжних людей. З того перегляду старокраєвий читач побачить, що в Канаді нема ні одного українського щоденника, коли в Злуч. Державах є аж два: „Свобода" й „Українські Щоденні Вісти" (більшовицькі). Це найкраще говорить про слабу національну свідомість і низький освітньо-культурний рівень канадійських українців, коли вони обходяться без свого щоденника, хоч їх нараховують на близько пів міліона душ.

Не зважаючи на цю слабість українців і на їх величезне розбиття (більше на релігійній, як на партійно-політичній основі), український елемент у Канаді всеж таки набирає з дня на день більшого значіння й поваги. Доказом того є хоч би вибір українських послів (правда, з лист загально-канадійських партій, а не чисто українських) до кількох провінціональних соймів, а ще більше вибір українця Михайла Лучковича — першого українського посла взагалі! — до домініяльного (центрального) парляменту Канади в Отаві. Цей посол, з фаху учитель, виголосив дня 24. лютого н. р. довшу промову в отавськім парляменті при нагоді бюджетової дискусії про попатни й еміграцію до Канади і з Канади до Злучених Держав. Промова ця зробила помітне враження особливо ті її місця в яких пос. Лучкович говорив про українських поселенців і підносив їх добрі прикмети, при чому покликувався на свідоцтва самих канадійців. А по тим свідоцтвам українці належать до найліпших імігрантів; вони для розвитку Канади поклали дійсно великі заслуги, більші, як еміґранти з Німеччини чи Скандинавії. В своїй промові пос. Лучкович домагався й. ін. кращої опіки і помічної акції для імігрантів від канадійського уряду, щоби всі поселенці почувалися в новій батьківщині якнайкраще. — Мих. Лучкович вибраний послом з Веґревилл у провінції Алберта. Він родом з Шамокин, Па і є сином галицького лемка, що виїхав до Америки давно перед війною. Пос. Лучкович навчився української мови у Вінніпеґу вже з книжок.

В цілій Канаді дається чимраз болючіше відчувати недостача лікарів-українців. Відділ українського допомогового т-ва „Взаїмна Поміч" в Торонто найшовся, наприклад, у клопоті, коли члени на своїх зборах рішили звільнити від обовязків дотеперішнього лікаря англійця і приняти нового, що знає українську мову. Такого ніяк не могли найти. Причина того та, що число відділів згаданого вище товариства з кожним роком зростає, а тимсамим треба більше лікарів з другої сторони аж мало українських студентів студіює тут медицину. „Український Голос" звертається тому із закликом до українських студентів у Канаді, щоб вони в більшій скількости записувалися на медицину і тим способом усунули болючу недостачу.

В ріжних околицях провінції Манітоби й Саскачевану, де найбільше українських фармерів, роботи в полі зачалися цього року дуже вчасно. У звязку з цим приспішенням весняних робіт, стоять і заходи фармерів, щоб дістати робітників до праці на ріллі. Це явище повторюється тут майже що-року і запотребування фармерських робітників на весну і в літі в Канаді завсіди велике. Н.

Чи є вільний оборот селянською землею?

Цісарським розпорядком з 9. серпня 1915 р. обмежено в Австрії значно свобідний оборот селянською землею, а се у тій цілі, щоби не допустити до переходу селянської землі у лихварські руки, як це часто було перед війною. Кожна зміна власности відносно селянського господарства потребувала дозволу — за незначними вимками вичисленими у розпорядку — окремої комісії, що їх утворено при кожному повітовому суді.

Польська земельна реформа оставила згаданий австрійський цісарський розпорядок у правній силі з тою зміною, що знесено згадані земельні комісії при повітових судах, а управильнювання обороту селянської земельної власности передано повітовим земельним урядам і з додатку наложено стемплеві оплати від позичок і залучених, чого давніше не було.

Так було до грудня минулого року, коли окремим декретом президента польської держави заведено цілковите згадання на вступі австрійський цісарський

розпорядок, не вводячи на його місце ніякого польського закону. Витворився знову такий стан, який був в Галичині до 1915 р. — себто селянська земельна власність стала предметом цілковито вільного обороту і всякі договори що-до заміни і перенесення права власности селянських ґрунтів не потребують ніякого дозволу з боку земельних урядів.

Гал. справді інтерпретували якийсь час табулярні референти в повітових судах знесення наведеного вище австр. пів. розпорядку і дозволяли на інтабуляцію без клявзулі повітового земельного уряду, а самі повітові уряди земельні звернули інтересантам всі контракти без клявзулі тому, що ніякого дозволу на перенесення власности тепер вже більше не треба.

Інакше поставився до справи апеляційний суд у Львові, що мав видати окрему інструкцію для повітових судів з поученням, щоби і на далі вимагали затверджуючої клявзулі на контрактах, виданої повітовим земельним урядом.

Цю справу підніс я на засіданні бюджетової комісії сойму при нагоді обговорювання бюджету міністерства земельних реформ і просив міністра дати вияснення. У відповіди на мій запит міністр земельних реформ д-р Станевич заявив тоді (дня 25. квітня п. р.) публично, що справді перенесення власности селянських ґрунтів в Галичині не потребує тепер ніякого дозволу з боку повітового уряду земельного, а коли повітові суди в Галичині цього дозволу вимагають, то поступають вповні противаконно. Мін. д-р Станевич додав наконець, що правительство приготовляє проєкт нового закону, на місце згаданого вище австрійського пів. розпорядку і внесе його в соймі, а коли ще цього закону нема — то покищо не треба ніяких дозволів, бо селянська земля є знидено у вільному обороті.

Д-р Степан Баран.

Справа української школи в соймі.

Промова пос. В. Целевича в бюджетовій комісії сойму дня 8. травня 1928 р.

Пос. Целевич закинув урядові, що не виконує своїх зобовязань супроти українського шкільництва. Влада — казав він — вживає всяких засобів, щоби усунути навіть термін „український“ і заступити його терміном „руський“, що українці вважають зневагою і непотрібною провокацією. Підвищування типу народніх початкових шкіл є для українців рівнозначне з польонізацією. Скількість народніх шкіл з українською мовою навчання зменшилася за польських часів значно у порівнанні з тим, що було за австрійських часів. Причиною цього є т. зв. „кресовий“ закон, суперечний конституції та обовязуючим міжнародним договорам і тому то Український Клюб буде домагатися скасування цього закону.

Розпорядок мін-ства внутрішніх справ відносно шкільних декляраций дає можливість фальшування тих декляраций на шкоду українців. При шкільному плебісциті в листопаді м. р. були такі самі надужиття, що за урядування мін. Грабського. Народні учителі-поляки вели агітацію, поліція й адміністрація виконувала пресію, а інспектори погрожували населенню, що воно вимагаючи української школи наражується на переслідування. На українських землях близько пів міліона дітей не користає зі школи. Іменується учителів-поляків, що не знають мови, а учителів-українців переноситься до польських повітів. Був офіціяльний обіжник інспекторів, щоби учителі голосували на „одинку“. В підручниках, які видає міністерство, затирається сліди української історії. На Волині нема ні одної української семинарії, ні одної фахової школи. На львівському університеті число катедр зменшено в порівнанні до того, що було за австрійських часів, а всі українські катедри скасовано. На т. зв. „інститут руські“ призначено суму 90 тисяч золотих, що вважаємо кпинами і глумом і домагаємося скреслення цілої цеї позиції. При нострифікації заграничних дипломів до української молоді приноровлюється переслідування. (Пос. Кшижановський: Ні, сам питаю стало українську молодь і ставлю ноти). Університети, які є доменою ендеків приноровлюють „нумерус клявзус“ відносно українців. Промовець заявляє, що його клюб не має довіря до міністра освіти і буде голосувати проти бюджету. Далі ставить внесення на счеркнення суми 10 міліонів на фізичне виховання і на знак протесту зі суми 30,661.100 счеркнення цифри 2,974,816, призначеної на університет Яна Казимира у Львові, та накінець счеркнення суми 90.000 зол. призначених на т. зв. „інститут руські“. (Пос. Чапінський: А рівночасно в минулому році відмовили мені панове підписів на внесенні в справі українського університету. — Пос. Ратай: Як міністр освіти в 1920 році предложив я внесення на заснування українського університету на теренах, про які Вам ходить і теж стрінувся зі спротивом. Внесення це досі лежить).

Відповідь мін. Добруцького.

Мін. Добруцький заявив у відповідь на промову пос. Целевича, що міністра обовязує закон. Девебудь стрічаємося з владою нижчої інстанції, все підкреслюємо, що закон треба виконувати згідно з його буквою. Деякі зміни персоналу в львівській кураторії були частинно спричинені тим, що могли бути деякі відхилення що-до переводження в життя закону. Наслідок того є такий, що тепер число польських рекурсів маліє також як українських, їх число зрівнялося, а до адміністраційного трибуналу вплинула тільки одна скарга і то польська. Панове питали чи і польські школи утраквізується. Голосною була галицька справа, голосною буде тепер ланцинська. Поступаємо тут точно після вказівок закону. Навіть були заходи з боку галицьких українців, щоби не провести (голос: то москвофіли!). Деякі шовіністичні посунення, що були з початку, ми старалися зрівноважити. Інакше буде, якщо панове зможуть перевести зміну закону (пос. Хруцький: Лівиця скаже: здекомплетуйте засідання!) — (Пос. Діямана: Якщо панове думають, що полекшать нам підтримку зневагами, зверненими на нашу адресу, то панове дуже помиляються). Утраквістична школа — казав далі мін. Добр. — є найліпшою формою на мішаних територіях, а в теперішніх важких фінансових відносинах одинокою формою піднесення шкільництва (П. Ст. Грабскі казав те саме!).

Щодо українського університету, то акція в справі його організації була в повному ході (пос. Діямана: У Варшаві!). Була утворена комісія, але українці мимо приречення не приїхали. Щодо нострифікації дипломів то належить вона до університетських управ. Далі твердить міністр, що в обсязі шкільництва, зокрема в обсязі студій на університеті та нострифікації, то польські чинники все „поступали з українцями дуже ліберально“ (!). Очевидно — казав мін. далі — не можемо стояти на становищі, що в українській школі мусить учити тільки українець, але вважаємо на те, щоби учитель знав уповні українську мову. Зрештою є утраквістичні семинарії і ввели ми українську мову як обовязкову до середньої школи.

З парляментарної арени.

СПІЛЬНЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМОВИХ КОМІСІЙ ПРАВНИЧОЇ І КОНСТИТУЦІЙНОЇ.

Дня 8. травня відбулося спільне засідання правничої і конституційної соймової комісії. На порядку нарад була справа внесення ППС у справі новелізації розпорядку президента про „Дневник Законів“. Реферував справу пос. Ліберман. Він сказав що метою спільного засідання є узгіднення опінії, чи предложений проєкт новелі та його зміст згідні з конституцією і чи може він стати підставою для дальших нарад і для ухвали сойму. Внескодавці і референт стоять на становищі, що з уваги на те, що конституція передбачує ухилювання декретів соймом, то уряд обовязаний таку ухвалу зареєструвати і подати

І. СВЄНЦІЦЬКИЙ

Розквіт культурно-національного життя Східної Білоруси.

(Продовження)

Право національного самоозначення виявлено на цілому просторі від Вильна до Стиру і Бугу-Сяну, але польськими школами, польськими вчителями, що деколи навіть 2-х фраз по білоруськи або по українськи не вміють без ошибки сказати. Священиків, свідомих білорусів, виленський арцибіскуп на основі польського конкордату всякими засобами відділяє з білоруських парафій. Про університет і не згадувати, бо в ньому все є, тільки немає ні слова про культуру, літературу, мову і мистецтво білоруського народу. Давно вже застарілі погляди польської шляхетської ідеольогії 18 віку про великі віковавні благодати для усієї Білоруси і всіх неполяків від культури, літератури, мови і мистецтва польського, не перестають бути кормом духовим і сьогодні...

Отже непризнавання прав т. зв. національним меншостям, що на своїй споконвічно національній території творять абсолютну більшість, якої ніколи не залле чужий напливовий первісток, є скрізь основою чужинецького панування... Ось нпр. польська професура львівського університету в часі воєнних подій заборонила в листопаді 1918 р. українську мову як викладову, а паралельні українські катедри „раз на все“ усунула з „польського університету“. Сьогодні катедру української мови веде поляк по польськи для яких 900 слухачів-українців. На семинаріях учні-українці про Шевченка, Франка, Котляревського і Лесю Українку по польськи реферати читають... Це наруга, за якої більшу годі придумати для мови народу, що має більше двадцятьпяти університетських катедр власної літератури в УССР. Але цеї наруги ніхто й не думає усунути: ні одна польська партія від права до ліва не піде проти думки польських шовіністичних кол, що в кожній партії мають свою силу в лихо зрозумілому поняттю величи, цілости і користи польської держави.

Справа з україністикою і білорусознавством у столичному університеті в Варшаві є ще прикріша. Львів має бодай справжнього поляка, що знає викладову мову. А в столиці викладають неполяки про церковно-славянську мову і українську граматику для слухачів українців (50 проц.), білорусів (40 проц.) і великорусів з Білоруси або Волині (10 проц.) такою горе-польщиною, що в дійсности не знаєш кого жаліти — слухачів, чи мовні мязи лекторів, як це вони самі говорять.

А тимчасом грізний осередок III. Інтернаціоналу червона Москва обсаджує свій перший державний університет найкращими знавцями словянознавства, щоби в найближчому будучому стати живим осередком словянознавства у всій ріжноманітній повноті його. В столиці України — Харкові росте майбутня Академія матеріяльної культури, а в Київі стоять перед завданням створити Академію мистецтвознавства. На найближчому Сході росте життя все ширше, все буйніше, все глибше... тут воно чахне, бо духа вбивають, бо язик калічать, бо життя бояться..

Нерішучість і вагання в праві самоозначення.

Очевидно, що внутрі самого московського Комінтерну перехід від загальнопринятого погляду на руську одність білорусів-українців-великорусів до призначення кожного народу за вповні самостійний, та навіть з правом до політичної незалежности „вплоть до отделения“, був не легкий. Свідчать про те статті Леніна про національне питання, якому він присвятив чимало уваги починаючи від 1907 р. Ленін ставав у цій справі все на чисто розумовому і практичному становищі. Обєдинителі йшли за почуванням — „як це може бути? хібаж це потрібне? таж це роздроблення!“ Розум і розсудок підсказував, що органічні потреби життя мусять бути заспокоєні. За цим пішов Ленін як політик, що сентиментом не руководиться, тільки життєвим рахунком, по якому можна осягнути намічену мету: „Всесвітня революція!“

Отже — революція у поглядах на життя, на взаємини між народами і внутрі людства, у взаїмному підчиненню одиниці — збірноті, а збірноти — одиниці. Чи не варто для такої революції поширити рами чужого життя, та забезпечити ними й власне!? Бож життя має у собі і всякі програми, воно само їх творить і здійснює, та все бере від нього собі потрібне, щоби не згинути. Життя—це найсильніша міць і твердиня самозбереження і самоозначення. Програми в ньому є для реальних досягнень, але самі собою вони не є цінні; бо без живої потреби здійснити їх — вони не істнують.

І під напором цего розумовання уступають всі міркування, засновані на почуваннях, поривах, примхах, бажаннях... А що в інших партіях, протикомуністичних — отже т. зв. „буржуйських“, звичайно сентимент грає велику ролю як джерело і основа світогляду і програми, то в них немає ясного погляду на справу вирішення національного питання. Внаслідок цього у спробах вирішення національного питання на заході грає велику ролю історична традиція часів Наполеона, по якій „усі, як діти, підчиняються одному ніби батькові“, та біблійно-фільольогічна про походження з одної прародительської пари...*)

Антикомуністи стоять на становищі абсолютної сімейної збірноти, а комуністи на становищі безумовної індивідуалізації походження. Звідси-то у західно-европейських партіях є чимало шовінізму і фанатизму.

(Продовження буде)

*) З тими і їм подібними політичними міркуваннями Шановного Автора Редакція не погоджується.

до публичного відома. Стоїмо на становищі, — казав пос. Лібери. — що коли конституція це передбачує, то сойм має право ухилити, а уряд обовязаний це ухилення проголосити. Такому становищу протиставиться інший погляд, висловлений на правничій комісії, а саме, що уряд не має обовязку оголошувати такої ухвали сойму, бо сойм сам не має права ухиляти декретів президента, бо до ухилення потрібна співпраця сенату, підпис президента і оголошення президента.

Віцеміністр Цар підтримує становище уряду в цій справі та стверджує, що досі не було автентичної репрезентації цієї справи, бо конституційного трибуналу ще нема, а вирок найвищого суду ще не оголошений. Представник президії ради міністрів Пентак заявляє, що уряд стоїть на становищі, яке заняв у відповіді голови Ради Міністрів на лист маршалка сойму з вересня 1927 р.

ЗАСІДАННЯ СЕНАТСЬКОЇ СКАРБОВО-БЮДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ 7. І 8. ТРАВНЯ.

Комісія розглядала бюджет міністерства рільництва. Мін. Незабітовський промовив годину і звертав особливу увагу на бюджетову позицію, призначену на підтримку рільної меліорації. Так само звернув увагу на рільниче шкільництво. На ту ціль підвищено кредит на суму півтора міліона. Спинившись на лісовій господарці сказав, що в цьому році сподіваний дохід з неї на цілих 24 міліонів більший, ніж попередніх літ. — По нім говорив референт бюджету мін-ства рільництва сен. Домбський. Він підчеркнув, що бюджет м-ства виявив надвижку прибутків у порівнанні з попередніми літами. По нім забирали слово в дискусії український сенатор Децикевич, а далі Ґломбінський, Шарський і Гашинський. Промову сен. Децикевича подамо пізніше.

БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ СОЙМУ.

Дня 7. і 8. травня радила комісія над бюджетом міністерства освіти. Промову пос. Целевича подаємо на іншому місці. По нім забирав слово в дискусії пос. Ґрінбавм (сіоніст). Він сказав, що уряд вважає початкові школи знаряддям до асиміляції жидівського населення. Далі зазначив, що число жидів у вищих школах упало з 25 до 21 відсотків наслідком примороглювання „нумерус клявзус". Далі промовляли пос. Кшижановський і пос. Домбський. Цей останній підкреслив упослідження запропонованого бюджету такими видатками, що не мають нічого спільного з освітою, як напр. бюджет релігійний, видатки на фізичне виховання або на реставрацію Вавелю. Майже 40 міл. таким чином не має нічого спільного з освітою. Це є характеристичне для нашої держави, казав дослівно Домбський, що з освітою їдемо вдолину, а з поліцією до гори. Пос. Чапінський підкреслив, що бюджет мін-ства освіти з року на рік поменшується з 17 відс. на 16 відс., а тепер на 15 відс. Цей бюджет виносить ледви половину бюджету міністерства війни. В попередньому році бюджет мін-ства освіти зріс ледви на 43 міл, а на військо на цілих 134 міл. І треба знати, що це діється в Польщі, яка має 45 відс. анальфабетів і не багато випереджує під тим оглядом СРСР, що має 66 відс. анальфабетів.

(Власні телефонограми з 9. травня 1928.)

ПРАВНИЧО-КОНСТИТУЦІЙНА КОМІСІЯ

(ік) Спільне засідання правничої і конституційної комісії відбувалося сьогодня далі; радили над внеском ППС про таку зміну закону в справі видавання „Дневника Законів", яка уможливлала би оголошування в ньому соймових ухвал, якими касується декрети президента. Сьогодня також як вчора всі промовці, за винятком послів з 1-ки, боронили погляду внесеного проекту. За то посли 1-ки боронили погляду уряду, що сойм може ухиляти декрети лише шляхом закону, себто постанови сойму і сенату. Першим забрав сьогодня голос пос. д-р Загайкевич (Український Клюб) (зміст подаємо нижче). Далі промовляли пос. Гартлґс (жид), Зайдлер (1-ка), Возніцький (Визв.), Пілсудський (1-ка), Керnік (Пяст) і Радзівіл (1-ка). Остаточно зголошено 3 внески: 1) Пос. Подовський (1-ка): Конституційна комісія вважає, що розпорядки президента держави зі силою закону можна змінити або ухилити лише шляхом закону. 2) Пос. Кернік — компромісовий внесок, який признав справді соймові право ухиляти декрети ухвалою, однак в даному випадкові прихилився до становища уряду. Третій внесок був пос. Лібермана, а саме, що по думці конституційної комісії внесок ППС (право сойму ухиляти декрети власною ухвалою) не суперечить конституції. В голосуванні внесок Подовського відкинено 20 голосами проти 11, за внеском Керніка голосував сам внескодавець. Внесок пос. Лібермана перейшов 19 голосами проти 12. Цей вислід голосування є першою невдачею уряду в соймі, з огляду на визначне значіння, яке уряд привязував до цеї справи. Тепер ця справа приходить виключно на рішення правничої комісії, котра зараз таки зібралася.

ПРОМОВА ПОС. Д-РА ЗАГАЙКЕВИЧА.

(ік) Стаття 44. конституції (про права декретування) не насуває ніяких сумнівів. Та стаття докладно говорить про права сойму і сенату. Дискусія повинна провадитися на чисто діловій площині. Однак не на тій площині став пос. Полякевич. Тверджено тут, що декрети занадто увійшли вже в життя і що їх нарушення впроваджує хаос. Пос. Полякевич стверджує, що уряд хоче співпрацювати з соймом. Просто сойм є за молодий і за слабий, щоби міг протиставитися його кількасот декретам. З цего становища пос. Полякевича виходить, що коли сойм не прихилиться до думки уряду і в даній справі стане на становищі, що досить ухвали, а не закону для ухилення декрету, то зараз повстане конфлікт поміж урядом та соймом. Якщо це так має бути, тоді зайва є всяка дискусія, бо кожна думка сойму, з якою не погоджується уряд, була би трактована як „казус беллі". Таким чином всяка критика і праця сойму та його комісій була би ілюзоричною, а посли мали би лише ролю манекінів. Очевидно, що ніякий сойм не може позволити зіпхнути себе до такої ролі. Вважаю, що таке становище, може симпоматичне, коли ставиться його на провалення. Ми маємо до діла з альтернативою: або декрети є малої вартости і настільки суперечні з інтересами і волею народу, то сойм повалить їх, або навпаки декрети є добрі і потрібні. Не можна стояти в площині, що сойм є такий, що коли дірветься до інтерпретації 44-ої статті в напрямі саме ухвал, то негайно скористає з цього і перекреслить 250 декретів, не зважаючи на їх шкідливість чи корисність. В дальшому тягу промовець докладно аналізував з правничого погляду 44-ту статтю конституції, аргументуючи силою тільки правничих аргументів. Закінчив промовець такою конклюзією: Вкінці мусимо ствердити на конституційній комісії, що ухвала сойму з дня 9. вересня 1927 р., якою сойм скасував пресовий декрет, є ухвалою важною і вона повинна бути оголошена відповідними чинниками. Коли цеї ухвали сойму не оголошено, то доконано безумовне нарушення конституційних приписів. Промова пос. д-ра Загайкевича викликала помітне вражіння, як думка досвідченого юриста. В соймових кулуарах підносять, що вчор. виступ на бюджетовій комісії пос. Вол. Целевича при бюджеті мін-ства освіти, а сьогоднішний посла д-ра Загайкевича є новим доказом, що в Українському Клюбі є визначні знавці ріжних поодиноких ділянок суспільно-політичного життя.

БЮДЖЕТОВА КОМІСІЯ.

Бюджет мін-ства освіти. — Бюджет міністерства внутр. справ.

(ік) Сьогодні далі дебатовано над бюджетом мін-ства освіти. Як перший промовляв додатково мін. Добруцький, поясняючи справу університетських будівель у Познані. Після нього пос. Бітнер (ХД) боронив бюджету віроісповідань. Він станув на становищі, що представники лівиці неправильно осуджують інтердикти, які польські епископи кидають на визначних діячів, бо церква, мовляв, є стоваришенням, яке не може мати менших прав відносно своїх членів, між усякі іншi сто-вершення. Коли соціялістичний клюб виключив із партії мін. Морачевського, то ніхто до тої внутр. справи не вмішувався. Переведення цеї анальогії між церквою та політичною партією викликало закид з боку ППС-ів, що промовець, член христ. дем. партії, є кепський христіянин. Пос. Путек (Визв.) давав цілий ряд прикладів на розбудування польських церк. маєтків, парохіяльних палат, госп. будівель і т. д. та на вмішування польського клиру у суто-світські сусп. справи. Також промовець ілюстрував поведінку сьогоднішних польських епископів таким прикладом, як той, що епископ, приїжджаючи на візитацію, кличе до себе віта, як свого підвладного, а коли епископа кличе староста, то епископ не хоче їхати, поки староста не пришле йому повозки. Пос. Смуліковський (ППС) бідкає на малу скількість етатів у народньому шкільництві. Пос. Корнецький (ЗЛН) стверджує, що нинішній міністр освіти не зумів здобути кредитів на найпотрібніші справи свого ресорту. Зате прим. у бюджеті мін-ства освіти фігурує позиція 10 міл. зол. на фізичне виховання, хоч на чолі ради фіз. виховання стоїть нині міністр військових справ. Такі справи належать до бюджету мін-ства військових справ. Далі пос. Корнецький робив закиди нинішньому міністрові освіти за його... занадто „поблажливу" шкільну політику відносно українців. Є, мовляв, деякі українські наукові установи, які не відповідають принціпові, що школа не може бути занадто „ворожа" для держави, всетаки тим установам м-ство робить уступки(!?). Пос. С. Хруцький (Український Клюб) говорив про відносини до правосл. церкви (промову подамо завтра). Пос. Лянгер (Визв.) пригадує, що уряд не виконав прийнятої свого часу ухвали сойму, що відділ віроісповідань треба перенести до м-ства внутр. справ. Нинішній уряд є більш папський, ніж сам папа. На цьому вичерпано дискусію. Голосування відбудеться в пятницю рано. Нині ввійшов уже на порядок бюджет мін-ства внутр. справ. В пятницю попол. ввійде бюджет мін-ства військових справ.

Справоздавець реферує сперше ріжницю поміж нинішним прелімінарем мін-ства внутр. справ і попереднім. Прибуток міністерства прелімінований на 22 міл. зол., видаток на 223 міл. Бюджет мін-ства внутрішних справ творить 9.08 проц. заг. державного бюджету. Загальне число поліції зменшилося, мовляв, на 17 проц., хоч злочинність збільшилася. Польща має менше поліції від інших держав (?). Мін-ство турбується за витворення доброго типу урядовця. Видано закони про унормування відносин поліції до адміністрації. Над рефератом розвинулася дискусія.

ЗАПОВІДЬ АМНЕСТІЇ ДЛЯ ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

(ік) Нині на правничій комісії прийшло на дневний порядок внесення Українського Клюбу про амнестію для політичних вязнів. Віцеміністр судівництва Цар заявив, що мін-ство справедливости в порозумінні з мін-ством внутр. справ виготовлює саме проект амнестії для політ. вязнів, який в найблищому часі предложить соймові. Супроти цього рішено відложити цю справу, чекаючи урядового проекту.

ЗІРВАННЯ ЗАСІДАННЯ БЮДЖ. КОМІСІЇ.

(ік) Коли підчас дискусії над бюджетом мін-ства внутр. справ пос. Прагер (ППС) почав говорити про зловживання поліції підчас виборів, предсідник комісії пос. Бирка перервав йому та заявив, що він не допускає до дискусії порушування моментів із виборчих зловживань, тому що ця справа буде обговорювана окремо на іншому форумі. В дальшому знову пос. Бирка перервав промовцеві та відібрав йому слово за порушування виб. моментів. Коли цілий ряд слідуючих промовців запротестував проти того становища голови комісії, пос. Бирка замкнув засідання комісії, заявивши, що мусить у цій справі порозумітися з марш. Дашинським, перед яким приняв, мовляв, зобовязання не вмішувати виборчих історій до бюджетової дискусії. Ця заява викликала зрозумілу сенсацію. Вияснення її прийде завтра, коли на бюджет. комісії марш. Дашинський зложить відповідне пояснення.

Памятайте, що вояні збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. і пор. на шадничу книжечку ч. 7918.

По широкому світі.

Вулкан Кракатав вибухає далі невпинно з велеканською силою, розлива[ючи] ляву та воду.

Є вістки, що президент Венезуел[і] вбитий повстанцями.

Німецька виборча комісія означила скількість офіціяльних лист: 31.

Англійський парлямент приняв проєкт закону про рівноправність жінотства при виборах (21 рік); закон має ще затвердити палата льордів.

Австрія звернулась до Мадярщини з проханням подати всі мотиви, на яких підставі Мадярщина домагається видачі Белі Куна.

Бразилія відмовляється рішуче вступити до Ліґи Націй.

На Кримі шаліла велика буря; нічого не відомо про долю кораблів.

Румунський князь Карло дістав декрет м-ства внутр. справ Англії, щоби як мога хутше виїхав із меж Англії.

НОВИНКИ

— **У Галичині мирових суддів не буде.** Велике занепокоєння серед адвокатів, нотарів і осіб судових у галицьких повітових містах викликав декрет про нову організацію судів у Польщі, що передбачує введення інституції мирових суддів (соєдзьове позов) і полишення у нас повітових судів під назвою ґродських судів з правила тільки в осідках староств. Коли би це переведено, то в р. 1929 як увійде в життя згаданий декрет — адвокати, нотарі і судові особи з малих повітових міст, де нема староств а тільки повітові суди, мусіли би перенестися до інших місцевостей. Цю пекучу для богатьох родин справу порушив пос. д-р Ст. Баран дня 20. квітня ц. р. на засіданні бюджетової комісії сойму і тоді віцеміністр Цар відповів, що в Галичині взагалі не буде вводитися мирових суддів і все лишиться по старому, себто лишуться надалі всі дотеперішні повітові суди і там, де нема староств, очевидно під новою назвою ґродських судів. Є тільки проєктоване скасування щось всього двох повітових судів у Галичині, що вже давнійше і без теперішньої реформи мали бути знесені.

— **Школа і поліція.** Живемо в часах коли школами все менше опікуються педагоги, а все більше цікавиться ними поліція. В статті „В павутинній сіті" змальовували ми новосотворене положення в державній українській гімназії в Станиславові. Наші перші відомости мусимо справити остільки, що заборонено вступу до шкільного будинку не чотирьом, але шістьом вищим клясам. Так отже станиславівська гімназія функціонує лише в одній четвертині, бо до науки допущено лише першу і другу клясу. Справа опинилася в кураторії, якої делегат, приїхавши до Станиславова, перепитав кількох учнів і віїхав преспокійно до Львова, не видавши ніякого зарядження. Одночасно у звязку відсутности учнів на польському національному святі розпочала свою діяльність поліція. Переведено арешти серед учнів, але після переслухання і списання протоколів арештованих випущено на волю. Та вже сам факт, що в справах школи встряває поліція є незвичайно характеристичний. Минають дні, а школа пуста. Учні й педагоги мають вакації, поліція розшукує „заговірників", а кураторія подаговлює знову один „кавалок". З приводу такого стану річей серед українського громадянства панує крайне обурення.

— **Львівська хроніка.** 35-літня робітниця Павлина Бабій [illegible] ... бажаючи [illegible] ... Другий випадок самогубства був у [illegible] ... Петро Дина[illegible] ... Станиславської [illegible]. — Арештувалі [illegible] Трачула, що [illegible] ... ном. як [illegible] ... на вільне і довше [illegible].

— **Спільність учених у Росії.** Рад. Народній Комісаріят освіти закінчив статистику наукових працьовників у вищих школах Москви, Ленінґраду та провінції. У 70 вищих школах російської території є 18.758 наукових працьовників; з того в самій Москві — 5.807, в Ленінґраді 3.438, а в інших містах 5008. З 5807 — 1028 є професорів, 1024 доцентів, 132 помічників, 1061 старших асистентів і 188 лекторів. Жінок на них становищах є в Москві 721, з чого 8 професорів.

— **Пиво та вино в лічничім виді.** Берлінські вчені найшли спосіб згущувати пиво та вино до твердої матерії. Цей винахід має велике значіння при транспорті алькоголю, який псується. Відтепер пиво та вино може мандрувати в формі пилюль, табличок і порошків, мов чеколяда. Може недалеким є вже той час, коли шинки та ресторани щезнуть, а пиво та вино продаватимуть аптики. Ця ідея найде чимало оборонців між тими, які мусять ховатись перед своїми жінками, коли хотять утишити свою спрагу. Любителі пива та вина не від нині заживають їх як лічничого середника, переконані, що воно виходить їм тільки на здоровля. Спол. Державн, де алькоголь заборонений, живо зацікавились німецьким винаходом: контрабанда порошків легша, ніж бочок і пляшок. І при собі легше носити порошок або пилюлю, ніж пляшку.

— **Екзотична дипльоматія.** Із „Досвітка Людового“ виписуємо таку „ордерово-брилянтову“ історію: Один із екзотичних володарів прийняв дипльомата, якому в доказ ласки подарував ордер. Ордер був почестю, але мав фальшиві бриляпти. Дипльомат людина заможня і зі смаком, пішов до золотаря і казав заступити собі шкло оправдивими брилянтами. Та трапилось, що дипльомат зустрівся знову з екзотичним володарем. Володар глипнув на ордер і сказав добросердно: „Ах! Якжеж я помилився! Я дав вам такий низький ордер!... Я заступлю його вищим“. І взявши правдиві брилянти, причіпив вищу ордерову почесть, але знову шкляну. Дипльомат не мав сміливости заявити, що вдоволеться попереднім ордером. Екзотичні володарі мають гостре око на брилянти...

— **Вашингтон не має голосу.** 54 роки столиця Злучених Держав, Вашингтон, не має ніякого голосу. 550.000 населення цілком не голосує. Від 1874 року містом править Конґресова Комісія, до якої вибирає членів сенат і палата послів, на яких вашингтонці не мають права голосувати. І так тепер виходить, що владу над Вашингтоном мають представники стейтів Кольорадо, Кензас, Меріленд та Іллінойс. Вашингтон платить річно 25 міл. дол. податку. Його населення більше 8 разів, ніж стейту Невади, але голосу також не має. І тому тепер проти цього вашингтонці протестують.

— **Дбають про редакторів.** В еспанському парляменті в Мадриді предложено проєкт закону, який приписує яких правил має редактор придержуватися в писанні в ґазеті; означує платні для редакторів; заповідає основання шкіл журналістики, які редактори мусять покінчити, заки вступлять до праці; виключає від занять у ґазетах нефахових журналістів і вкінці визначує їм по вислуженні емеритуру.

З відчитової салі.

Дещо про сучасну Болгарію.

Українські студентські круги незвичайно радо покористувалися запросинами Болгарського Академічного Товариства „Василь Левський“ у Львові на відчит про сучасну Болгарію, сподіючись, що це буде нагодою до нав'язання тісніших звязків із молодими представниками хороброго народу. Так і сталося. Та покищо декілька слів про сам відчит.

Референт, д. Болеслав Чурук, лектор львівського університету, намагався сколити всі ділянки будь-що-будь буйного життя вольної Болгарії. На жаль — воно вийшло трішечки за поверховно. Коротенький хід думок такий:

Полудневі гори, наддунайські низи і Чорне Море на сході створюють із Болгарії чарівний край, що своєю ріжноманітністю стягає до себе навіть чужинців. Ще цікавіший нарід. 500 літ неволі не заглушили бажання і змагання до свободи. В 1878 р. кровю своїх найкращих синів здобуває Болгарія незалежність. Суверенною державою стає 1908 р.; чотири роки опісля знова зводить побідні бої з Туреччиною. Багато нещасть нанесла цій державі світова війна. Щож — горе побідженим! А всеж таки Болгарія за останніх 50 літ пішла далеко вперід. Населення зросло до 5 міліонів, буйно розвивається промисл (рожевий олійок) і рільництво (великий експорт тютюну). Цікаво, що за недовгий час площа управної землі зросла з 1.392 тис. га на 3.658 тис. га, а експорт тютюну з 16 міл. кг. у 1913 р. зріс за 10 літ на 31 міл. — не зважаючи на світову війну. Стару болгарську культуру відріжняє від інших патріярхальний устрій сімї та багацтво етнографічних окремішностей. Коли ми вже при етнографії, то слід згадати про розкішні гафти й вишивки, особливо старі, багаті орнаментикою і свіжістю барв. З народніх інструментів виріжняються кобза, триструнні гейслі і флет. Живий, буйний танок доповняє спис болгарських особливостей.

Витревалість, завзяття і замилування до освіти — це основні прикмети болгарина. Освіті, організації шкіл нижчих і вищих, Академії Наук, врешті літературі присвятив прелеґент добру пайку свого викладу. В літературі вибивається на чільне місце Іван Вазов. Його повість „Під ярмом“ і багато оповідань вийшли у всіх мовах, також і по українськи. Тепло згадав референт про поета-героя В. Левського, далі про Каравелова, Ботева, Вас. Друпера (театр) Петька Тодорова, проф. Шишманова й інших.

Велику частину реферату присвятив д. Чурук добросердечним звязкам Болгарії з Польщею. Свого роду іронією до цього була дрібна числом публика, що собою ніяк не стверджувала польського заінтересування болгарами, тимпаче, що половину тої публики представляли українці.

Ще більше цікавою була наша розмова з болгарськими товаришами. Привітний і симпатичний тов. К. Каранешев служив нам своєю особою і відомостями про болг. студентів у Львові. Зокрема обіцяв попросити когось зі своїх товаришів про виклад для Гуртка Україністів. Цей реферат буде дальшим узлом, що нас наблизить і звяже з новими товаришами, гістьми львівського університету.

Евген Юлій Пеленський.

Театри.

Міський великий театр:
10-го г. 7·30 веч. „Подружа Льолі“.
11-го г. 7·30 веч. „ оєткова Помста“
12-го г. 3 попол. „Косцюшко під Рацлавицями“.
12-го г. 7·30 веч. „Тартюф“ Мольєра, премієра.

Міський „Театр Новин“:
10-го г. 8. веч. „Паґаніні“.
11-го г. 8. веч. „Леді Шік“.
12-го г. 8. веч. „Паґаніні“.

КІНА.
„Аполльо“: Біржа кохання“.
„Лев“: „Невільниця князя Бориса“.
„Палас“: „Чеєрвоний біс“.
„Фатаморґана“: „Обожана“.
„Байка“: „Жіночий баталіон смерти“.

Всячина.

Довкола світа з книгами.

Через Філядельфію переїхав світовий подорожник Йосиф Мікулец. Він родом з Крушлевого Села, в Хорватії; має тепер 50 літ, а подорожує по світі без перестанку вже 26 літ. Подорожує пішки, залізницею і кораблями. Обійшов уже цілу землю кулю. Був у всіх 5 частях світа, а перейшов 50 держав кілька разів. За той час пізнав богато країв і народів та навчився ріжних мов. Мікулец придумав цікавий спосіб подорожувати. Він не вибирався з грішми. Тільки взяв був із собою велику книгу, з якою ходив до представників влади ріжних держав і знатних людей, щоб дали свої оригінальні підписи і печатки. Богато з тих, що підписувались, давали йому і грошеву допомогу на дальшу дорогу. Так він перейшов увесь світ і зібрав дві великі книги підписів, печаток і марок. Ці дві книги він хоче подарувати національному музеєві в Загребі. Але від трьох літ він має третю, найбільшу книгу, яка важить понад 50 фунтів. Перший поклав свій підпис у тій книзі президент Кулідж в 1925 році. З нею Мікулец уже перейшов тому два роки часть Америки і відтак майже всю Европу. Є там оригінальні власноручні підписи королів, премієрів і визначних людей в Европі. За підписом Муссоліні іде підпис короля Віктора Емануїла, а відтак достойники інших держав. ого третя книга не виповнена ще й до половини. Тому ще треба кілька літ, заки обійде з нею світ і заповнить її. Тоді вже хоче відпочати, а ці книги стануть його маєтком.

ОПОВІСТКИ.

Репертуар Нового Українського Театру дир. В. Карабіневича:

Болехів:
11. V. Вій.
12. V. День і ніч.
13. V. Гейша.

Долина:
14. V. Вихрест.
15. V. Ґейша.
16. V. День і ніч.
17. V. Вій.

До Театру заанґажовано дотеперішнього диріґента Театру під дир. Стадника, п. Цісика. До хору прийметься добрих сопранів і тенорів. Зголошення приймає Дирекція. 2143 4—?

25-літний зїзд Товаришів, котрі ходили до 8. кляси в році 1903 до ґімназії в Бучачі, відбудеться в червні п. р. В ціли устійнення речинця цего товариського зїзду просимо Товаришів подати свої адреси і бажання. — Д-р Володимир Електорович адвокат в Чорткові, Д-р Лев Кранінер адвокат в Бучачі. 1-2

Потрібний лікар з практикою до дітячкупелевого заведення на сезон. Зголошення враз з услівями слати: Д-р О. Матковський, Зелемянка п. Гребенів. 1-3

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма **Іван Зельтенрайх,** Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 82-?

ПОШУКУЮ особи молодої, працьовитої, симпатичної вдачі до помочі жені при кухни і господарстві. Першенство мають зі знанням шиття. Зеновія Максимович, Єзупіль п. в місци. 2156 2-2

ВДОВА по священнику пошукує управи домом у старшого мущини. Варить і пече знаменито, шиє, музикальна. Найрадше у Львові або Перемишлі. Зголошення письменно адміністрація „Добра вдача“. 2163 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ІНТЕЛІҐЕНТНА жінка середних літ зі священичої родини, пошукує місця до заряду домом. Зголошення до Адміністрації для Ярослави. 2154 2—2

Подяка.

Дня 2. травня н. р. упокоївся в Бозі в 70. році життя наш найдорожчий муж, батько і дідо бл. п. **Іван Матієв,** вис. візитатор шкіл. З приводу цеї дійманючої для нас втрати дізнали ми від так великого числа осіб полекші через поміч в перших хвилях нашого сирітства, через участь в похоронах і заяви співчуття у нашому горю, що ми не в силі, як слід всім віддячитись. Просимо тому отсею дорогою приняти від нас вислови щирої подяки, як мале за велике. В першу чергу дякуємо Впр. Духовенству за участь в похоронах, а саме: Впр. о. мітратові Алексієві Базюкові за провід в похоронах, о. прал. Леонтію Куницькому, о. крил. Вас. Лициняковi, о. крил. Конст. Лопатинському, о. сов. Евз. Бачинському, о. сов. Евг. Дуткевичеві, о. сов. Мик. Ґалянтові, о. сов. д-ру Вас. Лабі, о. сов. Ів. Рудоричев, о. Степ. Василеві, о. Алекс. Григоровичеві і о. Стеф. Сенишинові за участь в похоронах. Зокрема дякуємо о. Стеф. Василіву за уділення Покійникові передсмертних Тайн; о. крил. Лопатинському, о. Горчинському і о. П. Дзедзикові за відправлення парастасу в дні смерти, а о. сов. Евз. Бачинському за його прегарну похоронну мову, яку виголосив від тов. „Учительської Громади“ перед домом жалоби. Дякуємо Високій Шкільній Кураторії за прегарний вінець „Незабутньому Товаришеві“ і за спочуваюче письмо, а Вп. Кураторові Іґн. Питляковському і Начальникові Каз. Квеціньському за супроводження тлінних останків на цвинтар. Дякуємо: Хорові „Шісна́йцятки“ під проводом п. Ярослава Ярим'овича, хорові III. Держ. Учит. Семинарії дівочої під проводом проф. Івана Левицького, хорові мужеської учит. Семинарії під проводом проф. Адамчака за відспівання жалібних, похоронних пісень під домом жалоби і підчас похоронного походу. Дякуємо Учительським Зборам і молодіжі наших трох учительських семинарій: III-ої Державної, СС. Василіянок і „Рідної Школи“ за гремідьну участь в похоронах і утворення почесної сторожі на цвинтарі. Дякуємо делеґаціям „Учит. Громади“ і „Марійського Товариства“ за вислови спочувань з приводу смерти дорогого Покійника. Окрема подяка належиться від нас Впов. лікарям, які з готовістю і посвятою служили своїм лікарським знанням в недузі Покійного, а саме: Вп. проф. д-ру Вінк. Чернецькому, Вітолдови Лучинському, Олександрові Барвінському, Маркіянові Дзеровичеві. Дякуємо Рідні, Знакомим і Приятелям Покійника за відвідини в часі недуги, за масову участь в похоронах, за їх молитви та за слова потіхи, які будь лично висловили, будь письмено нам переслали. 2166 1—1

Жена, діти і внуки.

У Львові, 10. травня 1928.

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.